

Een stille seksuele strafrechtsrevolutie: seksueel strafrecht in het nieuwe Strafwetboek

Seksueel grensoverschrijdend gedrag, seksuele delinquentie en seksueel strafrecht
12 december 2018 | studienamiddag | Panopticon & Maklu | Antwerpen

Prof. Dr. Gert Vermeulen

t. +32 9 264 69 43

f. +32 9 264 84 94

Gert.Vermeulen@UGent.be

Nieuw Strafwetboek | situering

12 december 2018 | Een stille seksuele strafrechtsrevolutie: seksueel strafrecht in het nieuwe Strafwetboek

Boek 1

- verduidelijking constitutieve bestanddelen van misdrijven
- verheldering andere basisbeginselen en -mechanismen algemeen strafrecht
- Koninginnestuk: nieuwe misdrijfindex (enkel misdaden en wanbedrijven), geënt op 8 strafmaatniveaus (2 voor criminele en 6 voor correctionele straffen)
- voorontwerp goedgekeurd door Ministerraad 20 januari 2017

Boek 2

- aanpassing vereist gevolg aan herijking globale proportionaliteit van straffen
- voorontwerp in eerste lezing goedgekeurd door Ministerraad 20 juli 2018
- bedoeling: tweede lezing en indiening Parlement voor jaareinde ...
- geen loutere exercitie in herijking
- ook misdrijven opheffen (verouderd, niet langer strafwaardig, afhandelbaar via niet-strafrechtelijke weg, ...) en nieuwe strafbaarstellingen ingevoerd
- impact op **seksueel strafrecht: stille revolutie**

research

publications

consultancy

conferences

Seksueel strafrecht | persoon i.p.v. morele orde

12 december 2018 | Een stille seksuele strafrechtsrevolutie: seksueel strafrecht in het nieuwe Strafwetboek

Titel VII	M & W tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid
H V	Voyeurisme, aanranding v/d eerbaarheid en verkrachting (incl. online grooming)
H VI	Bederf van de jeugd en prostitutie
H VII	Openbare schennis van de goede zeden
Titel VIII	M & W tegen personen
H IIIter	Mensenhandel

Titel 2	M tegen de persoon
H 3	M tegen de seksuele integriteit, het seksuele zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden
Afd 1	Aantasting van de seksuele integriteit, voyeurisme en verkrachting
Afd 2	Seksuele uitbuiting minderjarigen (incl. grooming)
Afd 3	Openbare zedenschennis
H 7	Schendingen van de persoonlijke waardigheid en misbruik van de kwetsbare positie v/h slachtoffer
Afd 1	Mensenhandel en mensensmokkel

research

publications

consultancy

conferences

Institute for
International Research on Criminal Policy
Ghent University

www.ircp.org

Prof. Dr. Gert Vermeulen
+32 9 264 69 43
Gert.Vermeulen@UGent.be

Openbare zedenschennis | exit vage moraliteit

12 december 2018 | Een stille seksuele strafrechtsrevolutie: seksueel strafrecht in het nieuwe Strafwetboek

algemeen

- exit 'goede zeden' en 'handelingen die de eerbaarheid kwetsen' | negatief en positief
- meer subsidiair, exit moralisme | gesloten nomen, aanhakend bij plausibele of ervaren schade

extreme pornografie (of gewelddaden)

- geen nieuwe strafbaarstelling | uitzondering op decriminalisering pornografie
- exit strafbaarstellingen 'liederen, vlugschriften, geschriften, afbeeldingen of prenten, zinnebeelden of voorwerpen die strijdig zijn met de goede zeden' (art. 383 Sw.) en 'oneerbare prenten, afbeeldingen of voorwerpen die de verbeelding van minderjarigen kunnen prikkelen' (art. 387 Sw.)
- resterende strafbaarstellingen: extreme pornografie (Afd 3) en kinderporno (in Afd2)
- 'extreem'? – nieuwe 'open' norm | niet koers van VK volgen: afbeeldingen van
 - handelingen met plausibele ernstige schade aan anus, borsten, genitaliën (SM, fisting, ...)
 - niet-consensuele penetratie of verkrachting (ook indien gewoon geacteerd)
 - [internetporno] spanking, zwepen, plassexs, wurgsexs, squirting of zelfs face-sitting (protest)
- uitbreiding naar horror- en geweldvideo's: inhoudelijk logisch; niet op zijn plaats in seksueel strafrecht

bewust aan anderen opgedrongen exhibitionisme

- exit 'Hij die in het openbaar de zeden schendt door handelingen die de eerbaarheid kwetsen'
- nieuw: 'het met het oogmerk de eigen seksuele driften te voldoen opdringen aan andermans zicht van de eigen ontblote geslachtsdelen of van een seksuele daad in een openbare plaats'
- louter feitelijk-juridische openbaarheid volstaat niet meer | opdringen aan andermans zicht nodig
- verplichte gerichtheid op voldoen eigen driften | beperkend + duidelijker seksuele connotatie
- 'seksuele daad'? | vs 'seksuele handeling'? (Afd 1) | vs 'expliciete 'seksuele daad (voyeurisme)

research

publications

consultancy

conferences

www.ircp.org

Institute for
International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. Gert Vermeulen
+32 9 264 69 43
Gert.Vermeulen@UGent.be

Seksuele integriteit, voyeurisme en verkrachting

12 december 2018 | Een stille seksuele strafrechtsrevolutie: seksueel strafrecht in het nieuwe Strafwetboek

seksuele 'handelingen' als koepelnotie

eindelijk een **toestemmingsconcept** | goede poging, niet goed genoeg in tijden van #metoo

- centraal voor de drie noties | vandaag alleen voor verkrachting en voyeurisme, nu ook voor 'aantasting seksuele integriteit'
- dat concept vervangt 'aanranding van de eerbaarheid', dat nu (tenzij voor -16-jarigen of personen in een gezags- of afhankelijkheidspositie "geweld, dwang, bedreiging, verrassing of list, of [...] een onvolwaardigheid of een lichamelijk of geestelijk gebrek van het slachtoffer" vereist
- toestemming: vrij, intrekbaar, gebrek aan verweer impliceert 'niet noodzakelijk' toestemming (i.p.v. 'niet' of 'nooit')
- gemiste kans: had ook moeten zijn: geïnformeerd, voorafgaand, ondubbelzinnig en specifiek

seksuele meerderjarigheid | tragsgewijze zelfbeschikking, en eindelijk de lat gelijk

- veralgemeend verlaagd naar 14 jaar, met een uitzondering voor jongeren tussen de 14 en de 16 jaar indien het leeftijdsverschil met de partner meer dan 5 jaar bedraagt of er sprake is van een gezags- of vertrouwenspositie [voorstel Miet Smet 1996]
- einde van absurde situatie "Qui peut le plus ne peut pas le moins" (cfr Grondwettelijk Hof)

aanranding van de eerbaarheid | aantasting v/d seksuele integriteit in diverse configuraties

- morele notie 'eerbaarheid' ruimt baan voor 'schade' aan de seksuele integriteit
- configuraties: 'op' of 'met behulp van', of zelfs 'door' een ander persoon (evt. op zichzelf)

verkrachting in twee richtingen

- dringend nodig in tijden van #hetoo

research

publications

consultancy

conferences

Institute for
International Research on Criminal Policy
Ghent University

www.ircp.org

Prof. Dr. Gert Vermeulen
+32 9 264 69 43
Gert.Vermeulen@UGent.be

Minderjarigen | Mensenhandel | Sekswerk

12 december 2018 | Een stille seksuele strafrechtsrevolutie: seksueel strafrecht in het nieuwe Strafwetboek

seksuele uitbuiting van minderjarigen & kinderporno

- grooming: ook offline en door minderjarigen
- exit 'bederf van de jeugd' en 'aanslag tegen de zeden'
- strafbaarstellingen inzake 'ontucht' en prostitutie van minderjarigen: volkomen continuïteit
- idem dito voor kinderporno
 - inclusief van voorgestelde minderjarigen en virtuele kinderporno | gemiste kans
 - niets over kindseksrobots

mensenhandel én mensensmokkel

- mensenhandel: continuïteit (jammer blijft dat kernelement geen constitutief element wordt))
- mensensmokkel: losgeweekt uit Vreemdelingenwet en overgeheveld naar Strafwetboek
 - hopelijk betere visibiliteit conceptueel onderscheid
- nieuwigheid: "Indien de mensenhandel met als doel de uitbuiting van prostitutie of andere vormen van seksuele uitbuiting werd gepleegd ten aanzien van een minderjarige, zijn de bepalingen van afdeling 2 van hoofdstuk 3 van toepassing" (seksuele uitbuiting)
 - doublure of circulariteit tussen artikel 380 Sw. en art. 433quinquies Sw. opgeheven

erkenning sekswerk als economische activiteit | exit abolitionisme

- decriminalisering economische exploitatie volwassenenprostitutie | art. 380, §1 en §2 Sw. geschrapt
- ook het in het openbaar aanzetten tot ontucht van een meerderjarige (art. 380bis Sw.)
- evenals het contraproductieve reclameverbod van art. 380ter §3 Sw.
- en het verbod op reclame voor telefoon- of web(cam)seks uit art. 380ter, §2 Sw.

research

publications

consultancy

conferences

Besluit | vragen

12 december 2018 | Een stille seksuele strafrechtsrevolutie: seksueel strafrecht in het nieuwe Strafwetboek

research

publications

consultancy

conferences

IRCP

Institute for
International Research on Criminal Policy
Ghent University

www.ircp.org

Prof. Dr. Gert Vermeulen
+32 9 264 69 43
Gert.Vermeulen@UGent.be

www.ircp.org

Contact

Prof. Dr. Gert Vermeulen

t. +32 9 264 69 43

f. +32 9 264 84 94

Gert.Vermeulen@UGent.be

 <http://www.linkedin.com/in/gert-vermeulen-42b00068>

IRCP

Ghent University
Universiteitstraat 4
B – 9000 Ghent